

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: . . . . . Vidéken: . . . . . Egy óra . . . . . 1 kor. Egy óra . . . . . 1 kor. 50 fill. Negyedévre . . . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "		Felső szerkesztő: Uj. MÓRICZS PÁL. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Placc-utca 47. és 49. szám.
--	--	---	--

A király.

Vajjon mit csinál most a király? Milyen a hangulata, látván már az előzetes küzdelmek elfajulását? Mint vélekedik most a helyzetről, az emberekéről, amikor már eleve kitűnik, hogy legközelebbi tanácsosai nem egy fontos körülményről tévesen informáltak.

Az osztrák udvar hermetice el van zárva a külvilágtól. Maga a király személyétől pedig ebben a keretben hermetice el van zárva — az udvar. A spanyol etikettnek ahhoz a szelleméhez, amely gondoskodik arról, hogy a felség személye elérhetetlen magasságban trónoljon a legeslegfelsőbb ötven és a legfelsőbb tizezer ember fölött, hozzájárul Ferencz Józsefnek természetes hajlandósága és előszeretete a lelki magány után. Ami hír tehát Európa legkevésbé közlekeny uralkodójának dolgozó szobájából a világba kikerül, a kolportázs-regények birodalmába tartozik és annál gyanakvóbb fogadtatásra méltó, mint től pozitívabb formában jelentkezik.

Ellenben van jogosultsága ezen a téren a becsületes kombinációnak. A

király minden reggel fölteszi fekete szarvas csont okuláréját és beletekint a Fremdenblattba. Már most akárminő szellemben is szerkesztődik ez a tömzsi kis ujság, a magyar állapotokról irván, meg kellett emlékeznie — és pedig már több ízben — arról a körülményről, hogy ez idő szerint Magyarországon a királyi eskü szentsége körül vita folyik. Föl kell tételoznünk azt is, hogy a kabinetiroda — bármimódon is — bizonyos sajtóvéleményeket terjeszt a fenség elé, noha bátran föltehetjük, hogy ezek a kivágások tendenciózusan vannak összeállítva. Sokkal inkább bizhatnánk abban az ujság kivonatban, amelyet Ferencz Ferdinánd főherceg készít nyolcz budapesti napilapból a király számára, amint ezt Lányi püspök, a trónörökös udvari papjának a nyilvánosság — számára tett közléséből tudjuk.

Minden közjogi és politikai mozanattól eltekintve, teljes bizonyossággal feltételezhetjük, hogy a királynak tudomása van az ellentétes nezetekről, a melyek a királyi esküt illetőleg hü magyar népének a lelkét ez idő

szertint forrongásba hozzák. Már most menjünk tovább. Ferencz József Európa legragyogóbb lovagja és a galamb-ősz fűrtök, emelyek a halántékán fehérlenek a legtiszteltebb koronája a világnak. Ez a leglovagiasabb becsületérzés, mélységes jámborság teszi még finomabbá és a kereszténység értelmében alázatossá.

De nincs fejedelem a világon — még a legautokratább uralkodókat sem véve ki, — akiben a szuverén öntudatossága fejlettebb és féltékenyebb lenne, mint a magyarok ősz királyában, akiben gyakran nehéz viszonyok közt érvényesült alkotmánytisztelete, kemény tusákban szerzett politikai világ-felfogás.

Vonjuk le a következményeket. Ez a lovagias fejedelem tudja, hogy a nemzet kebelében viták folynak az ő esküje körül. Nem politikai és vitatható, sőt mindig vitatott kérdések körül, hanem olyasvalamiről ami a legszemélyesebben vonatkozik a király legtisztább és legjámborabb pontjára: a lelkiismeretére, — olyasvalamiről, aminek a feszegetését még soha semmiféle párt se kísérelte meg ebben az

Egyetemi élet.

Ira: Pókász Béla.

A dolgozó-szobában mély csend uralkodik. A természet fiatal barátai, a mikroszkópium világát a merülve igyekeznek a szabad szemmel nem látható, élő individuumok szervezetét megismerni. Egynémelyikök félbeszakítja a szemidegeit annyira igénybe vevő munkát, a másik csoport pedig szakadatlan tevékenységgel igyekszik pótolni az elmulasztottakat.

Amott mereszi a szemét az ördögös esőbe egy dorbézolástól sápadt ifju. Talán az éjjel elmulatott pénzt keresi, amit nem képes megtalálni, azért oly szomorú.

A sarokban egy szőke leány huzódik meg; arczán a szellemi munka romboló hatása látszik. Ha a főzőkanalat vette volna pártfogásba, talán boldogított volna valakit, de a tudomány nem sok hasznót vár tőle.

Az ablak előtt egy ábrándos szemű ifju dolgozik. Azt beszél róla társai, hogy valami nagy felfedezés után törekszik és a sikert annyira biztosra vette, hogy már meg is írta azt szüleinek. Az öregek nem győzik eléggé bámulni nagyratörő fiuk tehetségét. El is mondják azt a szomszédoknak. A jó

anya pedig megsimogatja öreg társa arczát és kéri, hogy küldjön egy pár forintot a Pistának, hadd szórakozzon egy kicsit, mert még megbolondul a nagy felfedezésben.

Naiv barátom, átmoldj csak tovább! A rideg valóság úgy is felbreszt majd nem sokára. Csak le ne törjön. Mert a tudomány nagyon mostoha eszméykép: sokat követel és keveset nyújt.

A dolgozó szoba csöndjét csak néha-zavarja meg egy-egy sóhajzás, mely egy szenvedő lélek kebeléből törhet elő. A tudomány fiatal napszámói ügyet sem vetnek a szokatlan zajra, sokkal jobban el vannak foglalva. Azonban a sóhajok mindinkább erősödnek és most már nyögés-szerű hangok hallhatók. A figyelmesebbek elhagyják helyöket és a terem hátsó szöglete felé sietnek.

Ott a fájdalomtól egészen megtört fiatal ember ül. Arcza valami irtózatos lelki állapotról tesz bizonyosságot. Nyílt és széles homloka a szellemi gazdagságról tanuskodik. A szemlélőre oly hatással van, mint egy szép fa, melyre a természet, az idő mostohasága nyomják reá a rombolás bélyegét. Az odasielő barátok körülveszik.

— Talán valami baja van? — kérdezte az egyik.

— A fejem fáj rettenetesen.

— Menjen ki a friss levegőre, tanácsolják jóakarattal.

— Nem mehetek addig, míg a munkámat be nem fejezem, melyet a nagyságos professzor ur fog bemutatni az előadáson.

A barátok megnyugodnak a válaszbán és magára hagyják beteg tarsukat. De alig hogy tovább folytatják munkájukat, az előbb még fájdalmas hangok, most már vad erővel törnek elő. A csöndes ifju helyéről felugrik, az ajtóhoz rohan és rázni kezdi kegyetlenül A megrémült kollégák lefogják. Egy kis ideig még küzd velük, aztán erőtellenül rogy össze. A szokatlan eset megdöbbenti az ifjakat. Tanakodnak.

— Ne hagyjuk itt e rideg padlón feküdni! — szólának többen.

Csakhamar elő is szedik kabátjaikat, a padlóra terítik és reáfektetik a szerencsétlent.

— De most mit csináljunk?

— Jó lenne a mentőkért telefonálni!

— tanácsolja az egyik.

Fájdalmas látvány tárul szemünk elé. Egy terem telve a lángész és a természet alkotásaival, a középben pedig egy mozdu-

**Üzlethelyiség
változtatás!**

Van szerencsém a n. é. közönség és tisztelt vevőim becses tudomására hozni, hogy üzletemet Hatvan-utca 6 ik szám alól **Hatvan-utca 5-ik szám alá**, Bignió-házba (Lukács Vilmos ur mellé) helyeztem át. — Egyben tudatom, hogy üzletemet tetemesen megnagyobbítottam és a mai kor igényeinek megfelelően **fűszer-üzletet** is rendeztem be. Szolid, pontos és tiszta kiszolgálásról kezeskedem. — Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel **FAZEKAS KÁLMÁN**, fűszer-, festék- és petroleum kereskedő.

országban és a miről még soha sem esett szó.

Elképzelem magamnak a jelenetet, amikor a király erről a körülményről először értesült. Magam előtt látom, amikor halántékán ereit dagasztja a harag és tekintetét elborítja a sértődött bánat. Bizonyos, mert minden lélektani következtetés amellett szól, hogy ebben a pillanatban a király eljettette gróf Tisza Istvánt.

Politikai híreink.

— Budapest, január 15. —

Barabás Béla Nagyváradon.

Vasárnap, január 22-én tartja Barabás Béla Nagyváradon a programbeszédét. A hangulat oly lelkes, hogy Barabás megválasztása nagyon valószínű.

Erre vall az a cikk is, amelyet a legelterjedtebb nagyvárad lapból vettünk át. Nagyon tanulságos sorok ezek. Megtudhatja belőle mindenki, milyen eszközökkel dolgoznak a Tiszahuszárok.

„A szabadelvűpárt irodájában lázasan dolgoznak! Sorba vesznek minden szavazót! Megstudirozzák, melyik bankban van adóssága? Megkérdezik: ki a szomszédja? Megtudakolják: Ki vásárol nála, ki vásárol tőle? Megfirtatják: Ki az orvosa? Ki az ügyvédje? És ráküdlik a szomszédját, a bankigazgatót, a kuntsaftjait, a házi orvosát meg az ügyvédjét. Kezdődik a puhítás! Minden nap szétküldenek egy csomó embert és másnap este mindegyik arról tesz jelentést: Hiába! Hiába!

Szomorkodva veszik tudomásul: Nyakas emberek ezek a 48-asok. Nem akarják a becsületüket eladni! Beérkeznek a hivatalfőnökök bizalmas jelentései. Sápadtan értesülnek, hogy az egyik hivatalból nem kapnak egyetlen szavazatot sem! Nem megy a fejükbe, hogy a tisztviselőkben is van annyi intellegencia, hogy nem mennek kommandóra szavazni. Van nekik is meggyőződésük! Kétségbeesésük-

latlanul tekvő ifju, körülvéve számozó barátaitól. Odakünn az őszi szél öleli át a fákat, amelyek hajlongva hódolnak a hatalmas ur előtt és csak suttogva merik elzokogni fájdalmaikat. Az alkony is lassan beáll, a nap utolsó sugarait küldi a földre. A terem csöndjét most az utcán robogó mentőkocsi csejengése zavarja meg; az ajtóban csakhamar megjelenik az orvosnővendék. A beteghez lép és letérdel mellé. Felgombolja mellényét és ingét, aztán hallgatja szíverését. A beteg mintha érezné a segítségére siető vizsgáldását, felnyitja szemét; a körül állók pedig suttogják: hála Istennek!

- Öt tudatánál van? kérdi a mentő.
- Igen, válaszol halkán az ifju.
- Mije fáj?
- A fejem.
- Talán megmérgezte magát?
- Nem hiszem.
- Nem is sejti, hogy miért fáj a feje?

Az ifju felemelkedik helyéből, arca a keserűség és a szenvedés jeleit mutatja, aztán körülherdozza révedező tekintetét és tört hangon válaszolja:

— A sok munka — vagy talán az éhség. De, kérem, ez a mi titkunk legyen...

ben rámennek az ellenzéki szavazóinkra. És ha egyet megnyernek, azzal nyomban eldicsekednek! Persze, amikor az ilyenekről a hír kiszivárog, kézzel lábbal tiltakoznak az ellen, hogy ők az elvüket eladják.

Igy járt Bartha László rendőr is. Ráfogták, hogy elpártolt tőlünk. Persze ez a becsületben megderesedett magyar mélységesen felháborodott ez ellen. Megjelent e sorok írójánál és kijelenté személyesen, hogy aljas rágalom, hogy ő ne tariana velünk. És átadta a következő levelet:

Tisztelt Szerkesztő ur!

A várad velencei gyűlésen az a hír járta, mintha én Barabás zászlójától elpártoltam volna. A ki ilyet tesz, az hitvány ember.

Én egész életemet becsülettel töltöttem el, s nem allok el az elveimtől soha. Leiszavazok ezuttal is Barabásra. Aki ennek az ellenkezőjét állítja, az nem tisztességes ember.

Nagyvárad, 1905. január 14.

Tisztelettel:
Bartha László,
rendőr.

Büszke örömmel közöljük ezt a levelet. Nem egy szavazat tanúsága ez, de annak a bizonyossága, hogy független ember becsületességnek tartja az elvtagadást.

Két vasutasné.

Volt tegnap egy szenzációs jelenete a pártirodának. Megjelent tegnap kora délután a pártirodában két polgár asszony. Jelentkeztek e sorok írójánál imígyen:

— Tisztelt szerkesztő ur! A mi férjeink vasutasok. Az a... Tisza István a sztrájk alkalmából elhelyeztette őket Nagyváradról. Tessék nekünk megmondani, mikor lesz a választás. Hazajön férjünk a választásra.

Agyongázolt bennünket Tisza — szegyenbe vert mindnyájunkat s nem is becsületes vasutas az, aki megtudná csókolni az ostort, amivel bennünket összekorbácsoltak. Éljen Barabás!

Riadó lelkesedéssel éljeneztek meg a jelen voltak a két magyar asszonyt, akitől példát vehetnek a többiek is!

Fenyegetések.

Panaszkodnak a kiskereskedők, hogy azzal fenyegetik őket, hogy ha Barabást szavaz — elveszik a trafikját.

Hát akihez ilyen kijelentéssel még beállitana valaki — csak szóljon nekünk! Egész nyugodt lehet! A joga megmarad, de aki fenyegette — fogházba kerül!

Eddig a nagyvárad lap cikke, amelyből nyilvánvaló, hogy Barabás Béla, aki az öreg Tisza Kálmánt megbuktatta, újra győzni fog.

Apponyi és Kossuth Jászberényben.

Budapestről (január 17) sürgönyzik, hogy az ellenzék vezérő-bizottsága ma egy-napi szünetet tartott, mert az elnöke, Kossuth Ferencz gróf Apponyi Alberttel Jászberénybe utazott.

Bánffy újabb jelölése.

Deésről jelentik: Szolnok-Doboka vármegye központi választmánya a deési, a betleni, m.-láposi és nagyilondai választókerületekre nézve a választást január hó 26-ra tűzte ki. Az egyesült ellenzék támogatása céljából Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső, gróf De-

zseffy Aurél és Darányi Ignác 19-én érkeznek Deésre. Hock János pedig Szamosújvárra utazik. Az előbbieket Kolozsvárra utaznak és ott tartanak beszédeket. A betleni választókerületben Vancsó Tamás visszalépése folytán báró Bánffy Dezsőt léptetik fel.

Ev. ref. lelkész oláh jelölt mellett.

Felháborító dolgok történnek a belényesi kerületben, ahol Barta Ferencz 48-as jelölt ellen Butteanu nevű oláh tanár lépett fel kormányparti programmal. Onnan írják az alábbiakat:

Belényesben a Botteanu párti kortesek minden aljas eszközt felhasználnak, hogy Bartha Ferencz pozícióját meggyöngyítsék — természetesen hiába. Bartha Ferencz rendületlenül áll s megválasztása bizonyos. A felbőszült és részeg Botteanu párti kortesek Stej községben meglőtték egyik Bartna párti választónak a karját.

Tudósítónk még azt a megdöbbentő hírt közli velünk, hogy Bettyán Pál református lelkész vasárnap a szószékről izgatott Butteanu mellett. A felháborodott református hívek elhatározták, hogy többé Bettyán prédikációját nem fogják meghallgatni.

Hoffmann és Kronovitz czég a szóbeli vagy levélbeli megrendeléstől számított legrövidebb idő alatt és a legjutányosabban szállít (megkeresésre tájékoztatású árjegyzéket is küld) minden mennyiségű zászlót, tolljelvényeket, nyomtatványokat. Sürgőnyczim: Hoffmann-Kronovitz Debreczen.

Vármegyénk és vidéke.

Gondatlan szülők. Kis András és neje Kalmár Erzsébet szoboszlói lakosok felügyelet nélkül hagyták 3 éves Eszter nevű leányukat, kinek ruhája a tüzhelyből kipattanó szikrától tüzet fogott és a szerencsétlen gyermek a szenvedett égési sebek következtében elhalt. A hulla felboncolását kedden eszközölte a járásbiróság.

Felolvasó estélyek. A szoboszlói nőgyűlet szombaton tartotta meg a Körner-féle pavillonban első felolvasó estélyét, melyet a tél folyamán még több is fog követni. Eltekintve attól, hogy e helyiség téli időszakban ily alkalmakra nem megfelelő, mert át nem fűthető; (ezért a rendezőség a többi felolvasó estéket a Bika nagyvendéglő termében határozta el tartani) ez estély fényesen sikerült. Az egyesületi titkár megnyitója után a dalegylet énekelt általános tetszés mellett kurucz dalokat, majd Závory Béla városi mérnök tartott szellemes felolvasást „helyi nevezetességek” címen. Ezt követte egy férfi vonós négyes; majd Padrah Sándorné urnő kedves csevegése; mellyel azt adta elő közvetlen természetességgel és lebilincselő bájjal, hogy miért vállalkozott szereplésre 's habozása után miért nem olvas fel még sem, valóban elragadta a közönséget. Rakodczay Pál tanár (az országsszerte annak idején ismert műfordító és színigazgató) Vörösmartyról tartott tanulmány számba menő magvas szabadelőadást. Az estélyt a dalegylet éneke rekesztette be.

Halálosítás. Hajduhadházi gyászjelentés érkezett. Idősb Porcsalmy Soma érdemes nyugalmazott tanító a családjával együtt szomorodottan tudatja kedves leányának, Porcsalmy Erzsébetnek az elhunytát. F. hó 15-én temették el a hadházi református temetőbe. Az elhunytban Porcsalmy Gyula író és szerkesztő nővérét gyászolja.

Rablók a tanyán.

— Agyonlőtt asszony. —

A betyárvilágnak a legendák ködébe vesző alakjai támadnak fel azokban a szegedi tanyák közül kikerült emberekben, akik bandát alakítva Halas város tanyaterületére áttentek rabolni és gyilkolni. A szegedi rendőrség is beleavatkozott ebbe a dologba: most tartóztatta le a banda egyik tagját és vasraverve vitette a halasi járásbíróhoz börtönébe.

A múlt hónap 23-ikának estéjén történt, hogy Zádori Fekete Józsefnek a halasi határban levő palota-pusztai tanyájára négy ismeretlen alak bekopogtatott. A gazda a legszívesebben nyitott nekik ajtót és betessékelte a vendégeket.

Amint később kiderült, a banda tagjai a következők voltak: Kopár, más néven Nebizdrá Kacsos Mihály átokházi lakos. Jól ismert alak. Inkább a másét lopja el, minthogy a magáéból fogyjon. A másik Nemes Nagy Ferencz, a kisteleki lóköti. Nem egyszer úszott szemtől szembe az igazsággal, de mindannyiszor lesütötte a szemét. A harmadik és ugedik a két Jutka fiu volt, az egyik a 26 éves István, a másik a 20 éves Ferkó.

A banda körülzárta a házban, aztán azt kérdezte az egyik:

— Merre visz az ut a kelebiai pusztára.

A gazda megmagyarázta nekik. Később engedelmet kértek. Aztán elköszöntek.

— Adjon Isten jójezakát.

Zádori Fekete kezét nyújtott az utasoknak. Jutka István elkapta a gazda kezét és földre rántotta. Nemes Nagy Ferkó ősz székötötte dróttal. Ez alatt a másik Jutka gyermek a gazdasszonyt tette ártalmatlanná.

Most már pénzt követeltek.

— Ott van a szublóban. Nem találták és egy sort vertek a gazdán.

Keresték a láda alatt, ott sem találtak.

Megint kapott a gazda. Az udvaron is keresték a vályograkás alatt, ott sem akadtak rá.

Megint visszamentek a tanyába, hogy a gazdát tovább kinezik, mikor az örnök kiállított Kopár Mihály bekiáltott:

— Jertek, jönnék.

A rablók menekültek. Az asszony utánuk ment a tanya végeig. Jutka Pista revolverrel visszalőtt. A golyó az asszonyt találta, aki másnapra meghalt.

A banda legfiatalabb tagját vason vitték Halasra. A kisteleki lókötinek nyoma veszett, most azt hajbászsa a rendőrség.

UJDONSÁGOK.

A katonai utóállítások.

Miniszteri rendelet.

A honvédelmi miniszter valamenyi törvényhatósághoz így Debreczenhez és Hajdúvármegyéhez az alábbi körrendeletet intézte az 1905. évi utóállítások tárgyában:

Kérdés merült fel az iránt, hogy miután a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség fentartására szükséges évenkénti ujonczjutalékok a folyó 1905. évre a törvényhozás által még meg nem

szavaztattak, a folyó 1905. évi utóállítások addig is, míg az megtörténik, megtarthatók-e avagy sem.

Ennélfogva és utalással hivatali elődömnök az 1903. évi szeptember 30. aról 64.809. szám alatt kiadott körrendeletére, minden további kétség eloszlatása és mihez tartás, valamint az állandó sorozóbizottságok polgári elnökeinek is megfelelő értesítése végett részemről is kijelentem és elrendelem: hogy úgy a hadkiegészítési kerületi parauksnokságok székhelyein rendszerint, valamint az említett székhelyeken kívül eső helyeken kivételesen szervezett állandó sorozóbizottságok és védőtörvény végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás. I. Rész 102. §. 3. pontjában meghatározott, esetleg attól eltérőleg megállapított és általam jóváhagyott napokon, — és pedig miután az idej ujonczszállítás a rendes időben meg nem tartható, márczius, esetleg április hónapokban is egybeüjenek ugyan, de működési körük általában korlátozotassék és az az alább felsorolandó kivételes eseteken kívül — csakis a gyámolításra szorult férfirokonok keresetkétségének megállapítására szorítottassék.

Állításkötelesek tehát általában, különösen pedig a múlt években a sorozáson meg nem jelent és utóállítás alá kerülő távollévők az idej januárius és februárius havi utóállításokra nem vezethetők és nem vezetendők e.ö; mivel az utóállításokon besorozottak már a folyó 1905. évi ujonczjutalékokra volnának, illetőleg lesznek majd, ha ezen jutalékok megszavaztatnak, főliszámítandók; de már azon katonákra és honvédekre való tekintettel, akiknek tekintetbe jövő férfi rokonok időközben keresetképtelenné válván, családfenntartói minőségben a póttartalékba való áthelyezésre igényt nyertek, meg kell engedni és lehetővé tenni, hogy az illető védkötelesek keresetképtelen családtagjai a védőtörvényi utasítás I. része 57. §-a értelmében keresetképtességük tekintetében az állandó sorozóbizottságok által megvizsgálathassanak.

A fentebb körülírt azon rendelkezés alól, miszerint az állandó sorozóbizottságok a múlt évekbe utóállítandó állításkötelesek megvizsgálását nem eszközölhetik, kivételnek lesz helye a következő esetekben; ugymint:

a) Az állandó sorozóbizottságok a magyar korona országában tartózkodó és megkeresés útján itten utóállítandó osztrák honossági állításköteleseket, minthogy azok nem a magyar, hanem az osztrák ujonczjutalékokba számíttatnak be, akadály nélkül megvizsgálhatják, sőt meg kell vizsgálniok.

b) Az ezen körrendelet kibocsátása előtt a folyó évben már megtartott utóállításokon a magyar honossági védkötelesekre vonatkozólag hozott sorozóbizottsági leleteket és határozatokat nemaláni zavarok és a felek fölösleges zaklatásának elkerülése céljából, a maguk érvényében fentartani rendelem.

c) A külföldön állandóan tartózkodó magyar honossági állításkötelesek, a kik az e részben fennálló szabályok értelmében a külföldön már megvizsgáltattak és mint alkalmasok vagy kevésbé alkalmasok valamelyik osztrák határszéli vagy valamelyik honi sorozóbizottság előtt való megjelenésre már utasítottak és ott tényleg meg is jelentek vagy meg fognak jelenni, az állandó sorozó-bizottságok által nagyobb zavarok és a felekre nézve az újabb elővezetés folytán hátráló idővesztesség és költségek elkerülése céljából szintén megvizsgálhatók ugyan; a besorozásról szóló határozatok azonban az utóállítás alapjául szolgált eredeti lajstromokból az állítási lajstromokba mindaddig be nem jegyzendők, amíg az 1905. évi ujonczjutalékok a törvényhozás által meg nem szavaztatnak.

Ugyanezen időpontig nem jegyzendő be az állítási lajstromokba az oly magyar honossági állításkötelesekre vonatkozó és besorozásra szóló sorozóbizottsági határozat sem, akik Ausztriában vagy Boszniában és Herzegovinában tartózkodván, ott megkeresés útján már utóállítottak.

Az Ausztriában tartózkodó és ottan való állittatásukat kérő magyar honossági állításköteleseknek ottan leendő utóállítása iránt ezentul ez mindaddig, amíg az 1905. évi ujonczjutalékok országgyűlésig megajálva nem lesznek, illetve ez iránt kibocsátandó további rendelettemig, az osztrák hatóságokhoz megkeresések egyáltalában nem intézhetők.

Azok a sorozóbizottsági leletek és határozatok azonban, amelyek az Ausztriában vagy másutt külföldön tartózkodó és az eddigi rendelkezések vagy megkeresések folytán már megvizsgált, de visszahelyezendőknek vagy fegyverképteleneknek talált magyar honossági védkötelesekre vonatkoznak, esetleges zavarok elkerülése végett az állítási lajstromokba akadálytalanul bejegyezhetők; mivel annak megállapítása által, hogy az illetők alkalmatlanok és így be nem sorozhatók, az országgyűlés ujonczmegajánlási joga érintve egyáltalában nincsen.

Együttal a folyó 1905. évre szervezett egyes felülvizsgáló-bizottságok működését is akként szabályozom, illetőleg korlátozom, hogy ezen bizottságok elé az ujonczjutalékok megszavazásáig csak a már besorozott és tényleg szolgáló katonák és honvédek, továbbá a keresetképtességük tekintetéből felülvizsgálendő férfi rokonok vezettessenek és általuk csak ilyenek vizsgáltassanak felül, a még be nem sorozott állításkötelesek azonban felülvizsgáló-bizottság elé egyáltalában ne vezettessenek.

Végül megjegyzem, hogy miután a fentforgó viszonyok miatt ki van zárva annak a lehetősége, hogy az idej ujonczállítás a védőtörvény 37 §-ában meghatározott időszak alatt végrehajtható, vagyis márczius 1-én megkezdhető legyen: ennél fogva az 1904. évi 93.000. számú körrendelettel felterjesztetni rendelt s a folyó 1905. évi ujonczozásra vonatkozó utazási és működési tervzetek készítésénél való felhasználás céljából a törvényhatóságok által visszatartandók.

Budapesten, 1905. évi január hó 9-én.

Nyiri s. k.

honvédelmi miniszter.

Választási mozgalmak Debreczenben.

(Választási irodák. — Ellenzéki kereskedők és iparosok értekezlete. — Kortés nóta. — Borban az igazság. — Tudósításaink a kortesélettről.)

A II. kerület függetlenségi és 48-as Bakonyipárt irodája a város-házával szemben a „Debreczen-sör-csarnok” külön helyiségében van; a III. kerületben az ellenzéki pártiroda pedig az Angol királynő földszinti helyiségében, ahol a polgárságnak délelőtt 8 órától este 10 óráig minden felvilágosítást megadnak.

A III. kerület szövetkezett ellenzékének kereskedő és iparosai f. hó 19-én d. u. 5 órakor az Angol Királyné kiséttermében értekezletet tartanak, melyre az összes kereskedők és iparosok megjelenni sziveskedjenek. Tehát a többi kerület kereskedő és iparosainak figyelmét felhívjuk a szövetkezett ellenzék ezen gyűlésére.

A következő gunyoros alkalmi sorokat vettük:

Kortés nóta.
Iezki, ficzki, Dobiecki
Nem megy Pestre fel-henczegni,
Megsegít az isten is mán,
Követünk lesz Szabó Kálmán
Éljen a haza!

Dobiecki-kortés monológizálása.

(Mottó: Borban az igazság!)

Színhely: A Magyar király.

Idő: Éjféli.

Állapot: Elképzelhető.

Azt a komisz Szabó-pártistáját! Még azt mondják, hogy megbukunk. Nemoda Buda!

No csak még a kéne! Megsegít az isten... Aazaz akarom mondani. Boczán! Hej csak hogy egyszer ő is itt van! Mikor ma rám mosolygott, megveregette a vállam s megkérdezte: hogy van, hogy van edes Karambol? hát szinte hitam. Micsoda jó ember is tud lenni! Bezzeg nem ilyen volt aprilisban mikor strájkolunk, akkor hideg volt, sima volt, mint, jaj, most majd azt mondtam, mint egy kigyó!

Pedig csak üveg volt, mint ez a spritzer. Pinczér egy üveg bort! Irja fel, majd megfizet az, akit szolgálók.

Fizet... fizet... (iszik, aztán kaczag) Még azt mondják, hogy mi vesztettünk, hogy mi a pénzt csak úgy szórjuk. Hiszen csak szóhatnánk. De hiszen csak egyszer leszavazzon az a bagós civil szavazó, úgy kitessékéljük innen, mint most négy éve azt a két civist, amek olyan szemtelen volt, hogy még szavazás után is vissza akart jönni. A buták, hát azt gondolták, hogy még azután is lesz ser, ha már leszavazták!...

(Dudol: Hej! haj! Dobiecki Csak azért is nemereszti.)

Pinczér! két üveg bort, két szál gertyát! Nem tudom miféle nemzetség az a Szabó Kálmán-párt, de jól csinálja! Ma is ahogy a Homokkerthez a zászlókkal jártam, hát bizony több helyen mint nem majd a hátamon törték el a zászló nyelét. Kutya egy magyarok! (Sohaj!) Hej, azt a kutya teremtsit!

Csak vasutas ne volnék!

Csak ne volnék hivatalból kirendelve kortésnek. (Iszik).

Istenem, istenem! Be kedvem volna egy nagyot kurjantani, de olyat, hogy ez az egész Magyar Király összedolna belé! tele tudóval bele ordítani ebbe az éjszakába: Éljen Szabó Kálmán!

Órás.

Az I. kerület kormánypárti jelöltje, dr. Jászi Viktor kedden este 6 órakor tartotta meg a programbeszédét az „Arany Bika” nagytermében igen csekély számú választó előtt. A nagy hangú kijelentéseket megmosolyogták és csendes részvétellel eljenteztek meg csekély számú választói.

Itt van Münnich Aurél is már, a II. kerület kormánypárti jelöltje. Kedden érkezett meg. A vasuti állomáson 25-30 kortése fogadta. Minden feltűnés nélkül vonultak be a városba. A jelölt tisztelgett a főispánnal is.

Münnich hívei kihasználják a kedvező alkalmat és úgy látszik, igaz a hír, hogy pénz van dögivel, mert olyan alakok, akik igen kopottan jelentek meg eddig az utcáin nyilvánosság előtt, a Koch féle nagy és kedvező kiállítás folytán feltűnő eleganciával

forgolódnak a városban és — ha választás nem volna — bizonyára pénzhamisítás gyanujába fogná rögtön Végh Gyula főkapitány. De hát választás van és Végh Gyula, mint beavatott ferfiu jól tudja, hogy azok a „bubás” bankók valódiak és honnan származnak. De erről ő is, mi is diszkrétan hallgatunk, hiszen a kuria előtt való bizonyításra nem lesz szükség.

Csütörtökön tartja programbeszédét örnagy ur Münnich. A gázgyárban a polgármester szigorú utasítására lázasan dolgoznak, hogy annyi gáz legyen, hogy Münnich megláthassa, hány választója van. Megható figyelem ez a polgármester részéről, aki rendületlenül 48 as és mégis kimélni akarja a 67-es választási alapot.

Sajnálatra méltó ember ez a Münnich. Azt hiszi, hogy itt is lehet pártvacsorákkal fogni szavazót, mint Budapesten.

És hogy milyen egyszerű fogással akarják lépni vinni a Münnich-kortések a debreczeni polgárokat, mutatja ez a nyomtatott meghívó is:

Meghívó.

Felkérjük a t. választópolgártárs urat, hogy f. évi január 18-án, azaz szerdán este 7 órakor Goldstein Péter ur Hatvan-utczai [5. házszám] vendéglői helyiségében

barátságos vacsorára

okvetlen megjelenni sziveskedjék.

Debreczen 1905. január hó 15.

A szabadelvű párt intézőbizottsága.

Egy teríték ára 50 fillér.

Igen jutányos vacsora. A debreczeni piaci árakat kellene csak a kuriához intézendő petícióhoz esatolni és az egész Münnich-párt vezetősege csillagot kapna, de nem aranygallerral. Daróczból, közönséges rabdaróczból.

Természetesen azt is tudja mindenki, hogy az az 50 fillér is csak olyan tessék lássek ár. Nem kéri azt senki se az éhes választótól.

Az 50 fillér vacsora Goldstein polgártársnál egyébként elég ügyes hangulatsinálás lesz szerdán este a csütörtöki programbeszédre. A kötség kimelés szempontjából azonban jóakarattal figyelmeztetjük a Münnich-párt vezetőseget, hogy 50 fillért nem kell pezsgőt is adni annak az „előkelő” társaságnak, mert utóvégre azok kenyérkereső családapák akik másnap fog lalkozásuktól megtalálnának undorodni, pedig az aranyjuzsi szép napok csak január 26-ig tartanak.

— **Lesz gáz.** A város gázgyárban kiütött tűz miatt vasárnap este óta nincs gáz. Az utcákon a délutáni óráktól kezdve korom-setétség uralkodik és bár a rendőrség kettőzetett éberséggel teljesít szolgálatot, a közbiztonság nem valami bátoroságos. Kiszámíthatatlan kárt szenvednek a gáz hiány miatt az ipartelepek, különösen a nyomdák. A városi tanács érzi, hogy mily nagy felelősség terheli és minden lehetőet elkövet, hogy a gázgyár mielőbb üzemképes legyen. A gázgyár helyreállításán 200 munkás dolgozik. Talán ma, szerdán estére

talán adhat annyi gázt a gyár, hogy legalább az ipartelepek számára elegendő lesz. A gázgyár üzemképességét a hét végére sikerül talán helyreállítani.

— **Személyi hír.** Lapunk felelős szerkesztője hezaerkezett.

— Ármós Bálint alapítványai.

Néhai Ármós Bálint debreczeni ügyvéd tekintélyes vagyonának jelentékeny részét közszélokra a hagyományozta. Többek között tizezer koronát rendelt hajléktalanok menházára; s azt a mi a végrendeletében megnevezett hagyományos intézmények és rokonok kielégítése után megmarad a vagyonából, mentőegyesület alapjára. A hagyományok kifizetése után 11092 koronára rugott a megmaradt vagyon. Mindkét alapítvány kezelését a város vállalta el s ezekről alapító levelet állított ki. A kamatokkal együtt a mentő egyesület alapítványa 12359, — a hajléktalanok menedékházáé pedig 6160 koronára növekedett. Ennyiről szól a két alapító levél, amelyeket a belügyminiszter jóváhagyva mostanában küldött vissza a város közönségének.

— Csokonai sírjának megkoszoruzása.

A Csokonai kör választmánya ugyan elhalasztotta január 28-ról a Csokonai ünnepélyt; hanem azért a Csokonai kör sem engedi, hogy a költő halálának századik évforduló napja nyomtalanul, megemlékezés nélkül suhanjon el felette. Géresi Kálmán elnök vetette fel azt az eszinet, hogy január 28-án a hatvanutczai temetőben lévő síremléket koszoruzza meg a kör, ha megengedi az idő, hosszabb beszéd kíséretében; ha zord idő lesz, csak rövid beszéd mellett. A kör ezzel tartozik Csokonai emlékének.

— **Tüdős Kálmán** professzor szerdán d. u. 5 órakor folytatja nagyérdemű előadását a szabad iskolában arról a hatásról, amelyet az iskolázás gyakorol a gyermekek egészségére. Az előadást ingyen hallgathatja meg minden művelt ember a Kereskedelmi Akadémia dísztermében.

— Fazekas Mihály unokája?

Lapunk mai számában részvétellel emlékeztünk meg özv. Szabó Józsefné érdemes debreczeni tanítónő halálától. *Balkányi* Kálmán ur, a Fazekas Mihály életrajzírója helyreigazítja egy téves adatunkat. A boldogult matrónáról azt irtuk, hogy Fazekas Mihálynak az unokája. Holott a Ludas Matyi szerzőjének, akár Toldi Miklósnak „sohsem kötött nővel tartós barátságot”, szíve gyakorta megdobbant egy-egy szép debreczeni lány látásán, de meg nem házasodott soha. Szabó Józsefné az unokahuga volt s kegyesen ápolta költő bátyjának kultuszát s ezért hálaival tartozik emlékének a magyar irodalomtörténet.

— **Meghaltak:** Győri István ev. ref. 82 éves, Csontos Erzsébet ev. ref. 5 éves, özv. Nagy Mihályné Szántó Julianna ev. ref. 69 éves Fényes Berta ev. ref. 60 éves, Katona Józsefné, Erős Julianna ev. ref. 42 éves, Fodor Lajos ev. ref. 3 hónapos, Oláh Erzsébet ev. ref. 4 napos, Deák Györgyné Nagy Zsuzsanna ev. ref. 50 éves, özv. Tarcvai Mihályné Szilágyi Zsuzsanna ev. ref. 77 éves, Módos Erzsébet ev. ref. 9 napos, Demjén Zsófia ev. ref. 62 éves, Veres Béla ev. ref. 15 hónapos, özv. Varga Lászlóné Király Lukréczia ev. ref. 72 éves, özv. Chaly Józsefné Nagy Julianna ev. ref. 80 éves, Csáthy György ev. ref. 71 éves, Végh Erzsébet ev. ref. 8 éves, Dobai Sán-

10 forint készpénz vásárlásánál

Wallerstein Fülöp fiai

női divat és vászon üzletében

INGYEN!!

életnagyságu kép.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Az életnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

gyár, hogy
zámára ele-
üzemkéses-
talan helyre-

lapunk felelős

lapitványai.

ni ügyvéd te-
tékeny részét
Többek kö-
hajléktalanok
egrendelésében
intézmények és
gyarard a va-
apjára. A ha-
1092 koronára
Mindkét ala-
vállalta el s
ott ki. A kama-
gyesület alapít-
stalanok mene-
ra növekedett.
levél, amelyeket
va mostanában
nségének.

nak megko-
r választmánya
28-ról a Csoko-
t a Csokonai kör
alalanak száza-
alanul, megemlé-
lette. Géresi Kál-
az eszmét, hogy
i temetőben lévő
a kör, ha meg-
beszéd kísérete-
sak rövid beszéd
ik Csokonai em-

professzor szor-
a nagyérdemű elő-
arról a határról,
rol a gyermekek
nyen hallgathatja
a Kereskedelmi

álly unokája?
észtvétellel emlékez-
né érdemes deb-
Balkányi Kál-
életrajzírója hely-
unkat. A boldogult
y Fazekas Mihály-
Ludas Matyi szer-
snak „sohsem kö-
ot”, szíve gyakorta
debreczeni lány
asodott soha. Szabó
volt s kegyesen
altusztát s ezért há-
a magyar irodalom-

Győri István ev.
rszébét ev. ref. 5
Szántó Julianna
Berta ev. ref. 60
Erős Julianna ev.
Ev. ref. 3 hóna-
ref. 4 napos, Deák
na ev. ref. 50 éves,
Szilágyi Zsuzsanna
Erzsébet ev. ref. 9
v. ref. 62 éves, Ve-
ónapos, özv. Varga
zia ev. ref. 72 éves,
agy Julianna ev. ref.
ev. ref. 71 éves,
8 éves, Dobai Sán-

ak mint bárhol.
gyönyörű kivitelű
ráfizetni.

dor ev. ref. 2 hónapos, Zásztér Jánosné
Balla Róza r. kath. 54 éves, Stefán István
r. kath. 21 éves, Takács István ev. ref. 66
éves, Gönczi Kálmán ev. ref. 10 hónapos,
Révész Bálint ev. ref. 37 éves, Nagy Fe-
rencz ev. ref. 57 éves, Braun Samu izr.
2 éves.

— **A homokkerti imaházban** Far-
kas Gábor, Erdei József, Ujvári József, Balla
József, Kuczik Mihály, Kovács János, Szi-
lágyi Zsigmond és Szina Sándor posta al-
tiszték és levélhordók aldozat-készsége foly-
tán a czélnak teljesen megfelelő, diszes
ének-mutató tábla készült. Az említett derék
református egyháztagnak ügybuzgósága is a
mellett bizonyít, hogy a homokkerti refor-
mátus lakosok mennyire szívükön viselik a
még mindig rendezetlen imaház ügyét. Erős
azonban a homokkertiekben a remény, hogy
a 2000 nél több református egyháztagnak lelki
szükségeitől állandóan gondoskodva leend.

— **Meghalt a vadember.** A sám-
soni és debreczeni határban mindenki
ismerte a vadembert, aki az ut mel-
let maga által készített földgunyhóban
remetéskedett és arról volt nevezetes,
hogy *kutyahussal él*. A sintérellep-
ről kapta a kutyahúst és azt ette.
Vek Károlynak hívták. Cseh volt az
istenadta és már vagy 30 év óta élt
kutyahussal. Hétfőn este a csapókeret
szélén bekéredzett az egyik jószívű
lakos istállójába, ahol reggelre meg-
halt. A vadember holttestét a köz-
kórház halottas házába szállították.

— **A Szent Erzsébet egyesület**
febr. 19-én csütörtökön d. u. 3 órakor a
rendes helyiségben rendkívüli ülést tart a
február hó 4-én rendezendő táncmulatság
ügyében, melyre az összes t. cz. választmá-
nyi högyek azon kérelemmel hívatnak meg,
hogy teljes számban megjelenjen szivesked-
jenek. Az előkéség.

— **Eljegyzés.** Liener Sámuel sógor-
néjét Grünbaum Lina kisasszonyt eljegyezte
Goldberger János Budapestről.

— **Az osztályosrajtók** keddi hu-
zásán 20.000 koronát nyerte: 34936.
10.000 koronát nyertek: 9038 11159.
5000 koronát nyert: 51937.
2000 koronát nyertek 2424 56993.
1000 koronát nyertek: 56617 60908
66408 98625.

500 koronát nyertek: 43 4328 9636
14969 17481 21476 23526 25140 25442
26392 29389 30371 33891 35791 36732
37802 38837 38986 41595 44163 57037
57959 61303 65087 67201 67457 68113
68792 71940 80301 86732 87087 87191
87338 88185 89486 90040 93030 97593
98625 99432 101484 101876 102058 103160
103746.

A többi kihuzott számok 130 koronát
nyertek.

— **Lopás a vonaton.** A vonaton
Nagy János tiszafüredi magyarnak 140 ko-
rona értékű podgyászát ellopták. A rendőr-
ség a tolvajt Szabó János érmihályfalvai
csavargó személyében kézre kerítette.

— **Szökött katona.** A gyöngy-
élettől szökött meg Kós János Zilah-
ról, ahol a 3. honvéd gyalogezred 13.
századánál szolgált. Egyekre igyeke-
zett volna haza, de a debreczeni rend-
őrség elfogta. Az istenadta két nap
óta helyongott itt a városban étlen-
szomjan.

— **Zene-estély a Magyar-Király**
kávéházban. Napról napra fokozottabb
látogatottságnak örvendő, pompásan beren-
dezt Magyar Király kávéházban ma este

Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt
tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálás-
ról az előnyösen ismert Erős Jakab kávé-
gondoskodik.

x „**János vitéz**” és egyéb szép ké-
peslap ujdonságok érkeztek Mihály Sámuel
papírüzletébe Főtér 30. sz.

x **Megbukik a gázgyár, mert a**
beállott egyiptomi sötétség miatt
igyekszik mindenki beszerezni az
ujjonnan érkezett ujtöltésű villany
zseblámpát Mentze Henrik ujdonsá-
gok áruházában, 1 drb. 125., 2.-
250 és 3 frt.

TÁVIRATOK.

Apponyi Jászberényben.

Jászberény, január 17. Ma dél-
előtt 10 órakor érkezett meg Apponyi
Albert gróf Kossuth Ferencz társasá-
gában. A polgárság ünnepélyesen fo-
gadta. Apponyi a Lehel-szálló nagy-
termében tartotta meg programbe-
szédét, amelyben indokolta, hogy mért
lett 48-as. Elmondta, hogy férfi kora
javarészt a 67-es alap védelmében
töltötte el. Belátta azonban, hogy a
67-es alapot a mai kormánypart **osz-
trák értelemben értelmezi** és az osz-
trák felfogásnak akar érvényt sze-
rezni. Nem egyszerű házszabálysér-
tésről van itt szó, hanem a
magyar nemzet ellenállásának leveré-
séről. El akarnak nyomni minden el-
lenállást, meg akarják törni a magyar
vastag nyakat mindörökre. Bolátta,
hogy csak a 48-as elvek, a personal
unió alapján boldogulhat az ország.
Ezen elvek alapján fog küzdeni ez-
után. Kossuth Ferencz beszélt utána
és kijelentette, hogy csak a 67-es
alapban lehet csalódnni, de a 48-as
alapban nem. Az a rajongó fiatal em-
ber (abczug Tisza), akinek az arc-
képe **minden bécsi kirakatban látható**,
nem fogja leverni a magyar nemzetet.
Már én látom a szemhatáron a ma-
gyar nemzet függetlenségének hajnal-
hasadását — fejezte beszédét Kos-
suth. A polgárgárság lelkesedése rend-
kívül nagy. Apponyinak ellenjelöltje
sincs.

Véres korteskedés.

Nyarádszereda, január 17. Dózsa
Elek kormányparti jelöltet Magyarad
ellenzéki községből kíséretével együtt
kiverték. Innen a jelölt és kísérete
kocsikon Berény községbe menekült,
de ott is, mikor megtudták, hogy a
kormánypart jelöltje, az egész község
apraja-nagyja kivonult és olyan közá-
port zudított rájuk, hogy alig tudtak
elmenekülni. Vinczei József birtokost
lehúzták a kocsijáról és véresre ver-
ték. A kerületben két század katonaság
érkezett.

Marosvásárhely, január 17. Ten-
gelicz községben Kuti Albert kormány-
parti kortes házat megostromolta a
nép. A háza kerítését lerombolta. Kuti
a vadászfegyverével kilőtt és oly sze-

rencsétlenül találta Kiss József szé-
kelyt, hogy másnap belehalt.

Ellenzéki végrehajtó.

Brassó, január 17. Kovásznán
Deák László végrehajtó ellenzéki érzel-
meiről volt ösmeretes. A pénzügyigaz-
gató magához hi vatta és kijelentette
hogy elhelyezteti, ha nem tér. A pénz-
ügyigazgató ellen általános a fel-
zudulás.

Megfagyott a kocsin.

Csákvár, január 27. Kaszab János
gazda kortesutról hazajövet a kocsiján
megfagyott. A lovak holtan vitték haza
a szerencsétlenül járt kormányparti kor-
test, aki részegségének az áldozata.

Orosz japán háboru.

Pétervár, január 17. Kuropatkin tábor-
nok táviratozza: Két jelentést kaptam lo-
vasságunk támadó mozdulatairól. 10 ikén
este egy félszázad dragonyosunk megse-
misített egy félszázad japán gyalogs got. A
következő éjjelen zászlóaljaink a vasuti vo-
nal egy részét elpusztítottak, mire két moz-
dony összeütközött. 11 ikén megszállottuk
Nuicsvangot. Az egy századból és két lovas-
századból álló japán helyőrség puskatüzelés
után kiürítette a várost. A napokban 500
vagon készletet foglaltunk el és egy tisztet,
valamint 14 embert elfogtunk. Három tisz-
tünk és 15 katonánk elesett, 10 tiszt és 49
főnyi legénység megsebesült, 12-en a jár-
őreink a Szeicse mellett lévő vasuti vo-
nalt Inkautól hat verszinyire megrongálták.
— Délután négy órakor egy japán csapat
közeledett Inkauhoz. Tüzérségünk a vasutra
lőtt és a raktárakat ehamvasztotta. Csapa-
tunk egy része a pályaudvart támadta meg.
A japánok puskából és gépfegyverekből
kezdték löni. Katonáink az árkokban keres-
tek menedéket és újból támadtak, de a
tuinyomó számú ellenség elől kénytelenek
voltak visszavonulni. Az elesetteket és meg-
sebesülteket majdnem mind vtsszahozták.

Vilmos császár beszéde.

Berlin, január 17.

A szász király tiszteletére a királyi pa-
lotában ma adott lakoma alkalmából
Vilmos császár beszédet mondott, mely-
ben a maga és a császárné nevében kö-
szönetet mondott a királynak látogatásáért.
Üdvözlétéhez, ugymond, csatlakozik az egész
nemzet tiszta szívből. A látogatás szoro-
sabbá fűzi ama barátságot, mely már az
elődök közt is régen fennállott. „Részvet-
tem, ugymond a császár, a szász nép sor-
sán, mint annak egy tagja és mélyen meg-
hatva álltam két nagy király, tábornagy és
a vaskereszt levagjának koporsójánál”. Ren-
delkezzék Isten bárhogyan is, és akármilyen
legyen hazánk sorsa, a király a császárbán
mindig hű barátot fog találni. Po arát a ki-
rály egészségére emeli, és a szép Szászorszá-
gért. A szász király azt felelte, hogy a császár
uralkodása rövid ideje alatt, jelet adia az
igazi kegynek és barátságnak és annak,
hogy jó szövetséges. A császár atyja elte-
metésekor megígérte, hogy nehéz uralkodói
kötelességdmnek teljesítésében, ahol csak
lehet támogatni fogja. Ő, a király, mindig
igyekezni fog szövetségesi kötelességének hű
teljesítésével hozzájárulni a nagy német haza
hatalmához és nagyságához. A király a csá-
szár és a császárné egészségére üritette
poharát.

Olvasóink rovata.

Színlelőadás a Bikában.

Tekintve a gáznak azon rossz tulajdonságát, hogy robbanni is szokott — váratlanul. A debreczeni színház pedig nem lévén berendezve ily váratlan meglepetésre, tegnap és tegnapelőtt ott nem tartatott előadás.

Hogy a közönség egy részének azonban mégis kárpótlás és szórakozás nyújtásért, hirtelenében elhatározta a debreczeni első kerületi szabadelvű párt e két napon főpróba és előadás tartását a Bika szállóban.

Erről akarok az alábbi sorokban beszámolni. A sorrend kedvéért kezdjük a színlelőnél.

Pártszínház a Bikában. Bérlet: csak jó ösmerősöké, előadók: *Okvetlen képviselőjelölt kell nekünk.* Bohózat előjáték és 1 felvonással. Szerző: A debreczeni első kerületi szabadelvű párt. Főrendező: Csiky Lajos és Jászi Viktor az akadémia két tudós professzora. Idő: Jelenkor. Történeke: a független érzelmű Debreczen városában.

Személyek: Az elnök — Csiky Lajos. A jelölt — Jászi Viktor. Ajtónálló — ** Választók — *Hét ur.*

Nép, katonák, rendőrök, detektívek és választók — *de függetlenségek és az utcán, nem a teremben.*

Helyárok: Halk „éljen”, az sem lelkesedéshől, csak becsületből.

Az előadás kezdete: d. u. 6 órakor. Izetlen beszédre elnézést kér a rendezőség.

A főpróba tegnapelőtt volt, ott voltam. De ott volt kivélem még vagy 15 ur. Itt már azonban ki kell jelentenem, hogy nem valamennyi az első kerület szabadelvű választóiból. A főpróbát a Bika cukrásztermében tartották — határozott sikertelenséggel. Az elnök idejekorán ott volt, de a választók késtek. Azt beszélték, hogy a másik teremben vannak és az adott jelre vonulnak be.

Már a próba terem is szomorú fűzfákkal volt díszítve. Ez igazán stilszerű. Végre a nagy templom órája hatot üt az elnök int zsebkendőjével, a futár az ajtón távozik. Várakozás teljes nehéz percek.

Most a második kendő intés. Az ajtónálló megnyitja a terem szárnyas ajtóit és jelenti: A választók! — Mindenki az ajtókra néz.

Halk moraj vonul végig a már ott lévőkhöz — mert — ketten valának ők — csak ketten! Node ez is több a semminél és valami a már ott lévőkhöz.

Méma csend. Az elnök feláll és komoly, okos, szavakkal *ajálja* a jelöltet. A beszéd elhangzik, csendes éljen! Mindenki keresi a jelöltet, míg végre megtalálják, mellettké az asztalnál. Így fölöslegessé vált hogy küldöttséggel érte menjenek; az elnök felszólítja nyilatkozattételre. A jelölt reszeli a torkát, de ülve marad.

Néma csend. Már türelmetlenül oda akar kiáltani szomszédom, hogy álljon fel, midőn figyelmeztetem, hogy hiszen a jelölt már áll, sőt nem is ült.

Ismét egy komoly méltóságteljes, okos, rövid beszéd és bejelentése, hogy nehezen, nagyon, de nagyon nehezen és nem magáért elvállalta a jelölést, a programbeszédet holnap mondja el. Halk éljen és elvonulás a vendéglői párthelyiségbe.

Ebből állott a főpróba, amelynek befejeztével az elnök fonásra öszetett kezével az égre emelt szemekkel csak arra kérte a szereplőket, hogy mindegyik legalább még négy választót hozzon magával holnap. Szerény kívánság. Szegény Thaly Kálmán, az öreg kurucz, te már itt is félig bukott vagy; no de holnap folytatom a tréfát.

szabadelvű választó.

Mi az újság?

Gyöngédségből öngyilkos. Gyüre András bánhorváthi lakos agyonlötte magát. A 60 éves öreg ember, mint napokkal ezelőtt hangoztatta, azért követte el végzetes tettét, hogy hosszasan sejtett betegségével hozzátartozóinak ne okozzon alkalmatlanságot.

Ahol ingyen temetnek. A modern kor követésére méltó eljárását gyakorolja Thurgeau város közönsége, ahol a hatóság ingyen temeteti el a város halottait. Thurgauban nincsenek temetkezési vállalatok, hanem maga a város házilag végezteti a halottak földi maradványainak eltakarítását a közpénztár terhére s e czímen elenyészően csekély temetkezési adót szed. A város nem nyereszkedik, tisztán a költségeket fedezi. Négy év óta végezteti e város a temetéseket s arra a meggyőződésre jutott, hogy az intézmény nagy jótétemény a közre. A temetési költség nagy súlyjal senkit se terhel, mert a temetkezési adó az egyenes adó arányában minimális perzentben eszre sem vetető.

Testvéri szeretetből. Karácsony szombatján öngyilkosság történt a nagyváradi honvédlaktanyában. Pálincás János ösvezető megunta a gyöngyöletet és agyonlötte magát. Pár hét mult el az öngyilkosság óta, de a hű öcsése: Pálincás István 21 éves csatári legény nem bírta felejteni bátyjának szomorú tragédiáját. Vasárnap átment Toti községbe, hol mulatság volt. Végigtánczolta a bált, majd ki ment az udvarra s ott magára lötött. Az öngyilkost behozták a hiharmegyei kórházba, ahol kihalgatása során adta elő, hogy a bátyja utáni bánat vette el kedvét az élettől, ezért akarta magát megölni. Pálincás István fel fog gyógyulni.

Megfagyott utas. Töketeresbről jelentik, hogy a nagy hófúvás következtében a vonatok S.-A.-Ujhely és Varannó között rendetlenül közlekednek. Szacsur község előtt a vasut nyolcz méter magas hótömegben elakadt. *Az utasok közül egy a nyilt pályán megfagyott.* Tudósítónk jelentése szerint a megfagyott utasnál második osztályra váltott jegyet találtak. Volt nála pénzérték és aranyóra láncczostul. — Belső zsebében Budapestre címzett levelet találtak, de nem tudták megállapítani, hogy a címzettel azonos-e.

Negyvennyolcz óráig a föld alatt. Belgrádban most egy huszonéves ifju, Milutinovics Milán a nap hőse, akit látni akar mindenki. A fiatal ember aminap kiszáradt kutját ásta és midőn a föld mélyén dolgozott, a kut falazata rászakadt és eltemette. A házbeliék sokáig kéresték s mert a kutba tekintvén, ott nem látták, azt hitték hogy valahova eltávozott. Hosszas elmaradása azonban mégis gyanut keltett és így a kutba kezdtek keresni. Hosszas ásás után rá is találtak Milutinovicsra, aki már negyvennyolcz óráig volt élve eltemetve; fölötte háromezer darab téglia feküdt. Mikor a kutból kiemelték hamarosan magához tért, azonban később rosszul lett és a kórházba kellett szállítani. Most csodálatára járnak, mintha a sirből került volna elő.

Szegény jelöltek. A vasuti hivatalzs lap a következőket jelenti: Országgyűlési képviselők részére kiadott egyesített utazási igazolványok érvényellenítése. Az 1901. évben egyébehívott országgyűlés 1905.

évi január hó 5 én feloszlataván az annak tartamán belüli érvényességgel a volt országgyűlési képviselők részére 1—359. sz. alatt a magyar királyi államvasutak és az igazolványban felsorolt részes közlekedési vállalatok vonalaira kiadott igazolványok érvényessége a vonatkozó „határozmányok” 10 pontja értelmében megszünt. Felhívjuk ennél fogva összes közlegeinket, hogy a fentebb körü irt igazolványokat, netaláni használás esetén. a 21. sz. utasítás I. kötete 289—291. és 311—313. §§-ban előirt eljárás alkalmazásával vonják be. Budapest, 1905. január hó 11-én. Az általános igazgatási főosztály; Dr. Kiss János, igazgató helyettes.

Törvénykezés.

Az ártatlanul gyanúsított. Arany Sándor nagy szalontai iparos a tisztelőben álló Arany család egyik egyik tagja hazajött — a börtönből. Aranyt tudvalevőleg azzal vádolta az ügyesség, hogy *ő gyilkolta volna meg és rabolta ki Bogár Gyulát.* Ezért a gyanuért — mire egy akkor ismertett nvtelen levél szolgáltaott okot — tartóztatá őt le Gudor örmester a kir. ügyesség rendeletére s ezért helyezte őt vizsgálati fogságba, s a vád alá az ügyesség. Ezért szenvedett aztán ő 5 hónapot vizsgálati fogságban és pedig — a mint e helyen készséggel regisztráljuk — ártatlanul. A rettenetes vád ugyanis nem bizonyít valónak s az ügyesség a vádat elejtette ellene, a kir. törvényszék pedig azonnal szabad lábra helyezte Arany Sándort. Azt mondhatná valaki, hogy hiszen nem volt ő eítelve, ha hazabocsátották. Igaz. Törvényszerint nem. De társadalmilag — igen. S ez a hiba nem az ő, — hanem a társadalom részéről: hogy olyan könnyen ítél és elítél valakit, és pedig mint a jelen esetben is: egész ártatlanul. Miért is most, ha okolhat valakit Arany, úgy csak a mai napság oly könnyen ítélő közvéleményt, s a társadalmat okolhatja egyedül, vagy legfeljebb ama névtelen levél íróját, de más senkit! Az ügyességet sem, mert az csak törvényben előirt kötelességet teljesített, Gudor örmestert pedig még kevésbbé, mert hiszen ő — *felsőbb rendeletre cselekedett.* Arany esetéből okulhat azonban a szalontai társadalom: nem szabad oly hirtelenséggel pálcázat törni valaki felett . . .

Törvényszünet a választások miatt. Az igazságügyminiszter rendeletet intézett az ös-zes bíróságokhoz, hogy a képviselőválasztást megelőző napra és a választás napjára semmiféle tárgyalást ne tüzzenek, hogy úgy a felek, mint a bíróság hivatalnokai szavazati jogukat gyakorolhassák. A miniszteri rendelet arról is intézkedik, hogy anennyiben a választás napjaira már eddig tárgyalást tüztek volna, azt halasszák el és az érdekelt feleket, tanukat értesítsék.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1904. január 17.

Készára csendes.

1905. októberi buza	16-92.—94
1905. áprilisi buza	19-48.—50
októberi rozs	13-36.—38
1905. áprilisi rozs	15-36.—38
októberi zab	12-04.—06
1905. áprilisi zab	14-04.—06
1905. májusi tengeri	14-82.—84
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	22-30.—40

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

(Orosz eredetiből.)

32. Ha Katinka nem vitt volna élelmiszert magával, akkor még ennivalójok sem igen lett volna.

Atyja bevallotta, hogy Péterrel gyakran hetekig csak abból a vadhusból éltek, a mit Péter orvvadászott.

Katinka könyekkel bucsuzott és még odasugta atyjának:

— Csak arra kérlek, hogy Péterrel, a rossz szellemekkel szakíts. Meglásd, hogy valami bajba keverit.

A fickó hosszasan tekintett a Katinka szánkója uán; a ki azután egész ezideig nem hallott atyjáról, a míg az egész váratlanul Pétervározt felnem kereste.

Látszott rajta a jobb mód. Szokatlanul vig volt és a pénztét ugyancsak csörgette.

Katinka nem vidult fel a látásán: mert hisz atyjával együtt megjelent ez a titokzatos Péter is, a ki széles száját vigyorítva mosolygott.

Honnét szerezték ezt a sok pénzt? Apja valami örökségről beszélt; de ez valami hihetetlennek tetszett Katinka előtt. — Most hozzá mit akartak? Hogy az erdei csárdába visszatérve, Péterhez menjen nőül.

Katinkát egészen lesújtotta ez az értesítés; hisz atyja is jótudta, hogy mennyire magveti és utálja ezt a fickót.

Halotthalváoyan borult apja elé. Térdre kúrt, hogy hagyja itt őt, ne vigye magával.

De Lubas nem engedett, hanem Péterrel összenézvén, durván lányára rivalt, hogy keljen fel, szedelődzködjön össze, mert más nap elutaznak.

[Folytatjuk]

Mérnöki irodánkat Debreczenben

Bank-palota, I. fölépcső, II. emelet 28. szám alatt

megnyitottuk. Sipos és Szász

»»» mérnökök. «««

Szélűző, görcscsillapító Bibergeil-csöppek.

Egy az étvágyat gerjesztő és az emésztést előidéző házi szer.

== Egy üveg ára 1 kor. ==

2 üvegnél kevesebb (Utánvét K 2.50) postán nem küldetik. — Kapható

Julius Bittner's gyógyszerésznél

Gloggnitz (Alsó-Ausztria.)

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idényre Selymek

Victória Messaline, Luissienne

Selyem batist minden színben.

Nagy meglepetés!

Soha többé ily alkalom nem kínálkozik! **500 drb frt 1.95-ért.**

Egy remek aranyozott pontossági óra, jól járó, 3 évi jótállással, hozzáillő láncszalaggal együtt, 1 divatos, selyem uri nyakkendő, 3 drb ff. zsebkezdő, 1 remek uri gyűrű utánzat drágakövel, 1 gyönyörű bőr-pénztárca, 1 remek zseb-piperettőkör, 1 pár kézelőgomb, 3 mellgomb, 3% double arany patent zár, 1 elsőrendű nikkél-íróeszköz, 1 csinos képalbum, tartalmaz 36 képet, a világ legszebbjeit, 1 elegáns párisi női mellű, (ujdonság) 1 pár fülbevaló szimili-brilláns kövel, igen csalékony, 5 tréfás tárgy, nagy derűtséget idéző elő fiatalnál és öregnél, 20 drb fontos levelezési tárgy és még 400 darab különféle, otthon nélkülözhetetlen tárgy. Mindez együttvéve az órával, mely egyedül megéri az árát, **csak frt 1.95** be kerül. Szétküldés utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével a Bécsi Központi Szétküldés ház által **A. Liban, Krakau Nr. 36.**

== Nem megfelelőkért pénz vissza. ==

Az üzlet teljes feloszlatása miatt hatóságilag engedélyezett

végkiárulás Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Divat és báli szövetek, Selyem batistok, Himzet moui, Delének, Mosó árak, kendők, fehérneműek, fűzők, nyakkendők, keztyűk stb. Szabó kellékek és rövid árak minden áron

végkiárásittatnak.

☛ Az üzlethelyiség kiadó. ☛

Finom Ruhaszövetekből, ruha- és bluz-selymekből

állandó és nagyszabású

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház **DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.**

Az Alföldi takarékpénztár DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybeli és vidéki pénzügyintézetek részvényeire.

Övadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az intézet ügyvezetője.

A Dr. Borsos-féle

hajszesz és hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növekedését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona. 1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHAI OVITS J. gyógyszerésztárában **DEBRECZEN, Főtér 31. sz.**

INDRA TEA

a legjobb és legfinomabb tea a világon! Melange a legfinomabb és legerősebb china, ceylon- és indus-teákból, kapható a jobb fűszer-csemege kereskedésekben és a grogueriában. — Nagyban szétküldés: **Indra tea import company, Triest.**

16-92.—94
19-48.—50
13-36.—38
15-36.—38
12-04.—06
14-04.—06
14-82.—84

22-30—40

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Szobaberendezésekhez plüs és bőr képkerekek és fali díszek modern kivitelben készíttetnek **Antalfy** díszművesnél Piacz-u. 31.

Házikisasszonynak keresek egy intelligens, egészséges, római katolikus leányt. 24—30 év között, szerény igényekkel, főzéshez és felsőruhavarráshoz értsen. Arczképpel ellátott ajánlatok kéretnek a kiadóban.

Házakhoz való mosásra ajánlkozom, József-kir. herceg utca 33. pinczelakás balról 1-ső ajtó.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Íó házilag készített borecet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Nyugalmazott uriember állandó irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Kereskedelmileg képzett, 44 éves, evangélikus férfi, 1000 forinttal (Később ugyanennyit kap) szeretne életképes üzletet atvenni vagy kisbirtokra benőszülni. Czim a kiadóhivatalában.

Gymnasiumi, polgári és elemiiskolai tanulóknak órákat adok. Vizsgálatokra, érettségire is, 5 hó alatt előkészítek; szegény-sorúakat teljesen ingyen. Czim „Joghallgató” Késes utca 6. szám.

Jövedelmező foglalkozás. Férfiak, nők, 14 évnel idősebb gyermekek, sőt egész családok is állandó biztos keresethez juthatnak a téli hónapokban. Czim a kiadóhivatalban.

Törcsvári Zoltánnak levele van a kiadóban.

1 kiló szilva 12 kr., **1 liter petróleum** 16 kr., naponta friss tea-vaj kapható Glück Izidor fűszer üzletében, Péterfia-u. Ugyanott egy kis boltiszolga vagy egy tanuló felvétetik.

Választási zászlók és tollak

olcsóbban mint bárhol

HOFFMANN és KRONOVITZ

nyomdájában

DEBRECZEN, Piacz-utca 49.

kaphatók.

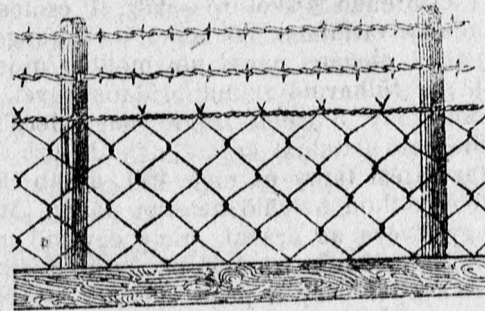
— Árjegyzék kívánatra azonnal küldetik. —
— Expediálás naponta. —

NEUBAUER JÁNOS

vassodrony-szövet, szita-áru, szabadalmazott kocsi-ülés, ruganyos ágybetét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kétmalom-utca 4-ik szm.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika” szállodával szemben.

Ezen minta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felülmúl tartósság és czélszerűség tekintetében.

Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szíves pártfogást kérve

NEUBAUER JÁNOS.

Aláírási felhívás!

A HAJDUMEGYEI NÉPBANK mint szövetkezet 1905. évi január 1-én megnyitja második évtársulatát.

Felhívjuk Debreczen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet úgy a tökegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy daczára rövid egy esztendei fennállásának, tagjai száma már is meghaladja a 800-at kik **4500 törzsbetétre** több mint 120,000 Koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul **600,000 Korona törzsbetét tőkének felel meg.**

Egy törzsbetétre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszon-eredménye mely mint már eddig megállapítható **6% kamatozásnak felel meg,** a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig: **előlegképen befizetésük 1/10 része erejéig, megfelelő kezesek jótállása mellett,** továbbá arany-, ezüstnemű és érték-papír zálogra, végül jelzálogra.

A **kölcsönök kamatai** úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt **hetenként is fizethetők** és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös ujitásokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelt már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek, mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és kesedelmi illetekeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piacz-utca 26. szám a főtárszó épületében) bármely nap délelőtt, úgy mint délután eszközölhetők. Debreczen, 1904. november hó.

Dr. Révi Nándor, jogtanácsos.

Dr. Bruckner Ernő, elnök.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.